

Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare

Nacka Tingsrätt, Mark och miljödomstolen
Sicklastråket 1
Box 69, 131 07 Nacka
mmd.nacka.avdelning3@dom.se

Handläggare

Enheten för miljöhälsa
Elin Stenberg

Datum

2022-02-01

Vårt ärendenummer

05375-2021

Ert ärendenummer

Målnummer M 8065-21

Miljö- och konsumentnämnden i Västerås kommun beslut om förbud mot att hålla hund inomhus på förskola på fastigheten Rosenhill 12

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten anser att hållande av hund eller andra pälsdjur i förskola eller skola är förenat med risk för allergiska besvär och andra luftvägsbesvär hos barn och personal och bör därför undvikas.

Utifrån ett folkhälsoperspektiv är det viktigt att se till att de som vistas i förskola och skola har tillgång till en god inomhusmiljö. Allergiker utgör en känslig grupp som det ska tas särskild hänsyn till, enligt uttalande i förarbeten till bestämmelserna om hälsoskydd i miljöbalken. Riskerna avser såväl barn som vuxna i verksamheten.

Om en förskola eller skola väljer att hålla ett djur i verksamheten anser myndigheten att verksamheten nogsamt behöver överväga i vilket syfte det görs samt bedöma vilka konsekvenser det medför. Det särskilda ändamålet till varför ett djur ska hållas i en skola eller förskolas lokaler måste väga tungt och ställas mot riskerna för barn och personal med astma och allergi.

Utifrån de handlingar som Folkhälsomyndigheten tagit del av, delar myndigheten tillsynsmyndighetens och länsstyrelsens bedömningar i det specifika ärendet.

Folkhälsomyndighetens kommentar

Hälsorisker för barn och vuxna med pälsdjursallergi

Enligt Folkhälsomyndighetens miljöhälsoenkät från 2019 rapporterades astma hos 14 procent av barn i 4-årsåldern och 9 procent av barn i 12-årsåldern. Allergisnuva

rapporterats hos 5,4 procent av barn i 4-årsåldern och 15 procent av barn i 12-årsåldern. Miljöhälsoenkäten visade vidare att pälsdjursallergi förekom hos 1,9 procent av 4-åringarna, 5,8 procent av 12-åringarna och 19 procent av den vuxna befolkningen (*Miljöhälsoenkät 2021 och 2017, Folkhälsomyndigheten*).

Allergi mot pälsdjur kan medföra symtom som snuva/nästäppa (rinit), ögoninflammation (konjunktivit), astma och även orsaka hudreaktioner, till exempel nässelutslag (urtikaria). Utöver allergisymtom kan personer med allergi som utsätts för allergener också bli tröttare och behöva ta mediciner mot allergi.

Barn med pälsdjursallergi kan få besvär vid såväl direkt exponering vid vistelse nära pälsdjur, som indirekt exponering på en skola/förskola, via exponering för pälsdjursallergen från kläder eller damm. För en person med allergi ökar risken för kraftigare symtom ju mer allergen som man utsätts för. På förskolor och skolor där barn och personal har djur i sitt hem kan barn med pälsdjursallergi och astma oftare drabbas av besvär och symtom. Detta beror på att barn och personalen som har djur hemma för med sig pälsdjursallergener, i t.ex. hår och kläder, till verksamheten.

Pälsdjursallergener sprids lätt via luften och samlas även i damm och på ytor. Pälsdjursallergen är svåra att få bort och de finns ofta lagrade i en inomhusmiljö i flera år även om djuret inte längre finns där, om än i mindre mängd.

Pälsdjur i förskola eller skola bör undvikas

På grund av risken för astma- och allergisymtom bör pälsdjur särskilt undvikas i förskolor och skolans inomhusmiljö, men även i utomhusmiljön.

Om en förskola eller skola undantagsvis ändå ser ett behov av djur i verksamheten för något särskilt ändamål, exempelvis för att underlätta för ett barn med särskilda behov, bör en riskanalys genomföras och särskilda åtgärder vidtas. Till exempel bör djuret endast vistas i en avgränsad del av verksamheten och helst i en separat byggnad med egen ingång som barn och personal annars inte har behov av att vistas i. Dessutom bör åtgärder vidtas för att förhindra spridning av allergener från denna del till övriga lokaler. I detta ligger bland annat rutiner för att personer som har kontakt med djuret inte ska föra allergener vidare genom t.ex. kläder. Det särskilda ändamålet till varför ett pälsdjur ska tillåtas vistelse i skolans eller förskolans lokaler måste också väga tungt och ställas mot risken för att barn och personal med astma och allergi får ökade symtom och ökat behov av mediciner.

Det kan även finnas barn och vuxna som är rädda för hundar, vilket också kan vara en olägenhet för människors hälsa enligt miljöbalken. Rädslan kan även bestå i att oroa sig för att få ett astmaanfall eller allergisk reaktion på grund av pälsdjuret.

Förebygga allergener från pälsdjur i skola och förskola

Folkhälsomyndigheten anser att hållande av pälsdjur i förskola eller skola kan utgöra en olägenhet för människors hälsa enligt miljöbalken på grund av medicinska och hygieniska risker. Med anledning av detta behöver

verksamhetsutövare för en förskola eller skola vidta åtgärder för att minimera halten av pälsdjursallergen och hålla exponeringen i verksamheten så låg som möjligt. Åtgärderna kan t.ex. handla om rutiner för ventilation och städning och att se över lokalernas städbarhet. Utifrån att barnkonventionen utgör gällande rätt kan verksamheten även behöva göra en prövning av barnets bästa om den väljer att hålla ett pälsdjur i förskola eller skola.

Specifika synpunkter i tillsynsmyndighetens ärende

Folkhälsomyndigheten delar tillsynsmyndighetens och länsstyrelsens bedömningar och vill utöver dem och det som framgår ovan framhålla följande:

I detta ärende måste anledningen till att ha hunden i förskolan ställas mot den ökade risken för symtom och besvär hos barn med astma och allergi. Även om barnen kan ha glädje av hunden fyller den inte samma funktion som en arbetande hund som finns i en skola för att exempelvis underlätta för ett barn med särskilda behov.

Trots att hunden enbart ska vistas utomhus och i ett separat rum inomhus så ökar risken generellt för att högre halter av allergener förs in och ansamlas i förskolans lokaler. Detta är svårt att förhindra även om förebyggande rutiner finns.

Enligt handlingarna i ärendet är inget barn på förskolan allergiskt. Men ett barn när som helst utveckla allergi, likaså kan ett barn med allergi när som helst börja på förskolan.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Britta Björkholm. I den slutliga handläggningen har den tillförordnade enhetschefen Karin Ljung Björklund deltagit. Utredaren Elin Stenberg har varit föredragande.

Folkhälsomyndigheten

Elin Stenberg